

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.—Núm. 45.—Diumenge 9 de Juny de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyen càrrechs públichs: volém Cortis catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jueges y magistrats, y que dintre de Catalunya's taillin en última instancia 'ls pleits y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servei tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

LO CATALANISME y sos colaboradors

Los avensos del Catalanisme 'ls trobem avuy en dia per tot. Es un espectacle que conforta l'ànima y obra l'cor á una esperansa falagueira; l'esperit català reviu y al reviure fà obrir los ulls als que cegos fins avuy creyan que no hi havia pas altre camí que resignarse á la trista condició á que 'ns tenian reduhits uns governs complèctament faltats de sentit pràctic y que sols nos han portat al precipici.

La perillosa y suïcida pendent qu'ha recorregut fins ara l'Estat espanyol, no era pas acabada; es més, si deixavam fer á la gent de Madrid, guida en primer terme per son propi profit y egoisme, y després per una premissa lleugera y més que lleugera atenta sols á viuver com los polítics, com los cacichs sobre lo pays, aniriam encara més avall, avall sempre fins qu'aquí no hi quedessin més que runas y sobre d'ellas revoltejant com corps los que d'aquest trist estat polítich ne trahen son propi profit.

Mes l'idea catalanista ha fet despertar á molta gent y cada any, cada mes, cada dia, las forsas convergeixen al nostre costat, fins que arribi l'moment en que unida ab una sola aspiració la gent que treballa y paga y qu'además de tractar y pagar està subjecte á un martirista, si d'una per part dels que debent criteri seguir y en nos butxins, digui

cap de las maneras y si fins per afalagarnos se esforsan en apendrer lo català y fan ostentació de parlarlo, això gayre b'és pitjor que lo que feyan abans. Ara 'ls enemichs se disfressan, y mèntres exteriorment vos venen amistat y simpatia, l'odi de rassa té més forsa interiorment y Déu vos guardi de caure á sas grapas, que la major part de las calamitats que aquí sentim naixen dels informes que aqueus simàptichs empleats transmeten als centres de Madrid sempre disposats a espremer la ronja.

Nosaltres no la voldríam pas questa hipocrisia; nos agradavan més abans ab sa francesa aspre y brutal, qu'avuy ab la pell d'ovella ab que 's cobreixen; mes no hi ha por que ja la premsa de Madrid y 'ls desacerts dels Sagastas y comparsas ja 's cuidaran d'ajudarnos; tenim desitjos d'arribar al fi, d'assaborir lo triomf y per això comptem ab que nosaltres enemichs nos dongoi la major part de feyna feta.

L'esfors seria titánich pera nosaltres, mes ab colloboradors tan manyosos com los nostres polítics y ab uns periódichs tan importants com *El Imparcial* y altres que no semblan si'n subvencionats per los catalanistas, l'èxit no es pas dubtós, es segur.

ORIGENS DEL CENTRALISME DELS ESTATS D'EUROPA

X y últim

Creyem individualment acabada nostra tasa; los Estats de l'Europa que restan o son com Turquía, fragmentada en lo transcurso del segle XIX y de qual descomposició, com de totes las morts que son font de vida, n'han nascut una pila de pobles que viuhen contents y satisfets ab sa llibertat (Grecia, Serbia, Montenegro, Rumanía etz.), es avuy l'últim refugi d'una rassa qu'enterra 'ls seus: morts á l'Assia porque porta l'convenciment de que no es á casa seva y de que sa estada á Europa toca á sas acabansas; altres viuhen afortunadament allunyats de la centralisació y del ccessisme, per treballar y progressar, y no pensan ab rès més, ja per sa petitesa, (Bèlgica, Holanda), ja com l'Scandinavia l'antiga *Officina gentium* que porta de segles lo respecte a la llibertat individual y que 'ls cops que s'han juntat com quan l'Unió de Kalmar ha quedat cada país amo del seu, ja son pobles model que han arribat per la federació á l'ideal polítich, al benestar social màxim que humanament pot demanarse. ¡Ditxosos los que viuhen á la sombra de la crèu de la Confederació helvética!

En lo procès hostòrich qu'hem vist evolucionar, se nota una època de llibertat local y una llarga època de centralisació; ara torna á despertar-se en los paisos centralisats lo moment descentralizador.

Lo feudalisme no s'pot taxar més que com una aberració de la llibertat local, subjecte cada localitat no á sa manera d'èsser sinó al despotisme de l'amo; es una reacció exagerada contra l'cessarisme romà entre 'ls pobles que destruhiren l'Imperi. En son llòch y apoyada en igual criteri ve la revolució comunal dels segles XI y XII, qual obra s'aprecia ab las paraules de Thievry, *la llibertat política que convertia la ciutat ab un Estat, ab drets y poders legislatius, constitua una obra abans mai vista, qu'era lo que dominava l'obra del segle XII;* en efecte, l'municipi romà gosava sols de llibertat administrativa; l'municipi de Barcelona donant los passaports al Rey quan no li acomodà la seva conducta no's dona may en l'antigüetat y sols pot trobarse l'exemple a l'Alemanya mitjeval.

Lo decaiment de la descentralisació ve ab l'engrandiment del poder real que s'feu gran á expensas dels municipis.

De desde á las horas la lliure y regular gestió dels negocis locals es qüestió indiferent per lo menys, quan no un estorb. La centralisació es incompatible ab la llibertat y's té de renunciar ó a l'una ó a l'altra: ho resumeixen las idees y las teories l'estat soch jo ó jo soch la França ó bé l'Contracte social posat á la pràctica incompatible tot ab la llibertat; no cal Bohari toms, es un prisma de facetas iguals, creyentse uns quants ó un sol omnipootent s'asumeixen lo dret d'imposar lo que de

son gust bò ó dolent los hi vingui; no hi ha drets á reclamar; lo dret lo guarda precisament qui està empennat en que no existeixi; fiai lo dret de votar en mans del govern, es igual que ferse custodiar lo portamoneda per un lladre. Son iguals tots: varia 'l nom, prebost general, familiar del Sant Ofici, cacich màxim, Inquisidor general, cunero, encasillat, etz., etz., tota una terminologia que may se acaba desplantant la colla de despotas contra los qui s'ha de dirigir lo tret en la lluya actualment empennada; los que fan eleccions, los que s'titulan apòstols de la llibertat, son los mateixos qu'haurien burxat á las víctimas, los qu'haurien fet rodar lo torn que 'ls desconjuntava 'ls brassos, los qu'haurien gosat ab las contorsions de dolor dels infelisos que quayan á sas grapas.

No es pas als que parlan en castellà ó en grec ó en japonés ahont han d'anar los trets, lo fonamental es la guerra á l'actual política, lo demés son detalls, lo altre son criaturades. Dret al bullo, se tracta de fomentar l'odi a tot lo que significui imposició de part dels que manan y com qu'aquesta vé dels cacichs, allí es lo puesto y l'llòch de combat; l'aspiració y tota la feyna del regionalisme es escampar la llevor entre la gent honrada; que adquireixi l'convenciment y la necessitat de un Sant Bartomeu de polítics. Lo que no siga això es perdre temps y gastar saliva en và.

L'Historia y l'Etnología 'ns ensenya qu'entre un andalus en lo qual se dibuixan las condicions antropològicas dels alarbs y un euskar de pura rassa hi ha una diferència immensa; que cada nacionalitat de l'Estat té sa fisonomia propia, sa història, sas costums, sas lleys y sa llengua; que si topogràficament tots som á la banda meridional del Pirineu, hi ha punts que 'ls vents del Nort hi poden y altres que per l'allunyament ó l'altura no hi poden arribar, y finalment, que tenim lo dret que cada hú a casa seva s'mani.

Si volguessin reflexionar sobre això 'ls de l'altra banda de l'Ebre seria diferent, potser nos entendriam; ja cuidan los que manan d'estrathero tot y de malmetre lo que passa per las sevas mans, que no s'hi puga arribar.

Consti que no parlèm d'abans, parlèm dels temps de llibertat; primèr ministeris de poetas y visionaris, després una pluja de declamadors y de cotorras, finalment una salsa de imbecils, de traydors y de cinichs, tots á una mancomunats per matar totas las iniciatives, totas las fonts de vida; lo poble que li fan demanar la centralissació avuy, es lo que al any 24 cridava ab totas las forsas de la seva ànima *Vivan las cañas!*

JAUME PEYRÍ.

MARROCH

En son atrás, Marroch nos resulta un pays enyejable.

Tots sabèm qu'en aquell Imperi las contribucions se cobran á tiros, mes això té una ventatja y es que com los marroquis son tan aficionats á correr la pòlvora, al mateix temps que corresponen als tributs que 'l Sultá 'ls hi imposa, disfrutan de son sport favorit, y si bé moltes vegadas la diversió té alguna conseqüència dolenta, en cambí en altres se permeten lo gran gust de descalabrar als esbirros de S. M. Scheheriana.

Això de tindrer fochs artificials cada trimestre, semestre ó anyada, es per lo menys divertit, y fins creyem que 'ls marroquis poden ressignar-se, donat son modo de pensar, a pagar los tributs que 'l Gobern té á bé imposarlos, per la part pintoresca de la cosa.

Lo que no han fet, fan, ni faràn nostres incults veïnhs, es glorificar, aixecar á las dignitats més preuhadas de l'imperi als esbirros que 'l Sultá porta al front de las tropas pera verificar la cobrança. Atrassats y tot, saben comprender molt bé que prou fan ab respectar los per més que com vampirs se 'ls hi xuclan bona part de sa sanch.

Podrà l'fanatisme religiós ferlos, fins á cert punt, respectuosa la personalitat del Sultá; mes desgraciat del qu'és executor de sas ordres si cau á las mans dels contribuents.

La Religió catòlica ab son amor al próxim nos mana perdonar als nostres enemichs y Déu donà en lo Calvari un bon exemple perdonant als que 'l martiritzavan.

No siguem nosaltres menos. Perdonèm á nosaltres butxins, als que 'ns opimeixen, á quins ab lo fruct de sas fetxoris, enriquits ab lo producte d'amargas llàgrimas fan avuy estupida ostentació de sas riquesas. Perdonèm-sos, si més de cap de las maneras ajudem á enlayarlos, á glorificarlos, á investirlos de las més altas gerarquías.

Això ni al Marroch. Los butxins no mereixen altre cosa que 'l perdó, l'olvit, la commiseració, l'apagament.

La professió de Corpus

—Vaja! La dissot me persegueix: soch l'home més desgraciat de la terra: tots los días perdo al joch. Ahir mateix vaig perdrer quatre mil duros á l'alsà. Rés! Vaig á fer la última prova y si la sòrt me gira las espaldas, me mato, no vull anar més á remolch de la desgracia.

Aixís s'exclamava ab tò de despit Salvador, marit de la Mercè, gaya criatura ab la que feya cinc anys s'havia junyat ab llas de matrimoni y que 'l hi havia regalat ja dos angles dels de la terra.

Però 'n Salvador era lo que se 'n diu un sollemne calavera. En pochs anys havia malversat en jochs, dibaixas y plahers una regular fortuna, que ben administrada hauria assegurat lo pervindre de llur fillada. Llarga tongada

da que la dissot lo persegua restantli solament quelcom de fortuna que s'proposeava i quedar en el etzar per veurer si la sòrt l'afavoria o quedava anorreat en la més pregonda miseria. Emperò, altra volta la desgracia fibla crudel son esperit. Allò ja era massa. Salvador no clucà l'ull aquella nit sinistra y en llur cervell exaltat brillà de nou la esgarriosa idea del suïcidí, conseqüència fatal dels esperits cobarts, que han perdut ensemeps la tranquilitat y la fe en lo lloc de les passions.

A l'ensentdemà era la diada de Corpus. Salvador no s'levà del llit fins á las onze; estava terriblement nerviós y esgroguehit; dinà poc y á la tarda s'tancà en llur despatx.

La Mercè, que prou sabia la vida perduda de son marit, endevinà quelcom sinistre que li feya por; mes no s'atrevi a dirigirli la paraula, puig prou sabia per experiéncia la tempesta de maledicions y renechs á que s'exposava quan Salvador estava frenètic y agitat. Sé dirigi á la Iglesia y allí encomenà de tot cor á Déu la tranquilitat y bon comportament de llur marit.

Mentre tant, Salvador persistia en sa terrible idea. Escrigué ab ma tremolosa algunas ratllas, despedintse de la Mercè y 'ls seus fills, prengué un revòlver y s'dirigi al fossar antic de la ciutat comtal, ahont morava.

Eran las set de la tarda. La ciutat dels comtes entornada d'una atmòsfera tibia y perfumada, desplegava tot lo luxo de sas galas per solemnizar lo passeig triomfal de la Magestat Divina per sas carrers y per sas magnífiques Ramblas. Milenars d'espectadors de tota mena formigueren sens parar per plassas y carrers, juntantse en llur fesomia quelcom de la gaubansa de las grans solemnitats cristianes; richs y vistables cobrellits adornaven los balcons omplerts de gom á gom de gayas testas y mans falagueros que encataven los carrers de flors flayrosas; los soldats s'affilaran per lo llorch de la carrera ab aquell garbo que tant escau al guerrer; allà lluny se sentia 'l retrò dels canons barratjat ab lo solemne repicar de las campanas; las músicas llenaven á l'aire sas armonias graves y magestuoses, y vols de falsilles voltejaven per damunt los terrats y taulades presentant part ab sos gisclets en lo armoniós concert.

Salvador, groch com la cera, nerviós y agitat seguia caminant sens donar compte de quant en son entorn passava. De sopte al volgut traspasar lo carrer de Fernando, topà ab la professió. Malgrat son intent fatidich, tingüé que deturarse y formar part de la muralla de carn humana, que s'removia com las onades del mar. Passaren per davant sèu ullums y corporacions, y vistables uniformes y comunitats religiosas; s'escoltaven músicas y marxes triomfals y cantos ritmichs y severs. Salvador, ni se 'n adonava de tot això. Passà per fi, la riquissima Custodia mitj ombrada

per núvols de flayrós encens, que s' extenian y s' esboyravan com una glassa de vapors fantàstichs. Al bell mitj s' hi ovirava llímpia, blanca, magestuosa la Hostia Divina, hermosa jada per l' or y pedreria que l' entornavan. La murala humana caigut de genolls y la adorà reverent. Salvador s' agenollà també sens donarsen compte. Sa testa estava febreuca y sos ulls, que casi no hi veyan, se fixaren á l' etz en la Hostia inmaculada. Y en llur fantasia exaltada l' hi semblà ovirar dins lo cercle d' or del Ostensori, un Nin falaguer y de dulsura indefinible, entornat de raigs enlluernadors de glòria lluminosa.

Aquell Nin fixà en ell sa mirada més dolsa que la mel, més penetrant que la punta d' un punyal d' acer, y en son cor l' hi semblà sentir una vèu misteriosa y pregonda, que conmogué tot lo seu ser.

—Infel! què vas á fer? Perdrer ta ànima y abandonar á ta santa muller y los tendres fillets. Cobart! No tens confiança en Déu?

Salvador restava encar de genolls y no s' adonà que la Magestat Divina havia ja passat. Llavors s' aixecà confós; emperò una febre ardent l' arbola.

Sortí á la Rambla, prengué un cotxe y s' feu acompañar a llur morada. A l' entrar en la cambra plorà amargament y s' ficà al llit. Delirava.

Al retornar la Mercè, li digué la sirventa.

—Lo senyor està malalt.

La Mercè volà á la capsala del llit. Salvador la mirà de fit a fit, sanglotant paraules extranyes y misteriosas.

La Mercè, feu cercar un metje. Al cap de vuit dies la febre havia mimvat y l' peril havia desaparegut.

Llavors Salvador ho contà tot á la Mercè y aquesta comprengué que Déu havia escoltat sos prechs, sas llàgrimas, prechs d' una ànima pura, llàgrimas d' un cor angelical.

Llogaren un pis més modest, despatxaren lo servei, la Mercè obrí taller de cosidora y Salvador obtingué empleo á casa d' un rich comerciant de llur parentela.

Han passat ja cinc anys densa d' aquell fet misteriós. Salvador y la Mercè viuen contents y felissos, entornats de quatre fills.

Tots los anys van á veure la professió de Corpus y al passar lo riquíssim Ostensori, Salvador fixa al bell mitj sa mirada d' un modo particular.

No ha vist més al Nin falaguer, mes si no l' veu ab los ulls corporals, l' oviu clarament ab los ulls de l' esperit. Salvador es un fervent cristià.

ANTÓN TORRENT, PBRE.

Comentaris

Las eleccions de Senadors

Tingueren lloch lo diumenge passat y de lo que foren no volèm pas parlarne. Si las de Diputats nos apenan com á mostra de lo que dona de sí en aquests països lo sufragi universal, las de Senadors nos entristeixen més, puig nos venen á demostrar qu' aquí tot està podrit y que les clàssics directors ab son apartament de la vida activa de la política deixan la seva representació als més atrevits, als petits cacichs, que no altra cosa era l' aixam de politichs que l' dissipate y diumenge invadiren carrers, plassas, cafès y fòndas de nostra ciutat.

Y no se ns creguen apassionats al fer aquesta manifestació, no senyors. Fixinse en las ratllas que copiem y que son precisament del diari portaveu del virrey de la província, y que per lo tant no poden ésser sospitosas.

Dijí parlant de las eleccions del diumenge: Compra de votos, traicions, amenazas, coaccions y amans, de todo hubo durante y antes de la elecció.

Ja ho vèuen; los representants de las classes pudentes, son capassos de vèndre lo vot, de fer traicio etz. etz., y quan lo degá de la premsa ho diu, nosaltres ho creyem. Si ls compromisaris fan tot això qu' és lo que n' ha de resultar d' unes eleccions semblants? Y després voldrà castigar á l' infelis treballador que no té pà á casa y s' ven lo vot per dugas pessetas!

Hem posat la paraula virrey al parlar del quefa del partit liberal de la província y ho debém explicar. Tots los politichs treballaven l' elecció de Senadors personalment; sols hi havia una excepció, la del quefa dels sagastins que sols se permeten enviar lo Secretari.

Sembra qu' això sigui poc, y vesteix més lo passar al lo tren desde Barcelona á sas possessions y de sas possessions á Barcelona rebent á l' estació l' homenatge que li prestan lo Gobernador, representant del poder central, y tots los satèlits que á la província s' mouen al voltant del gran cacich y compleixen sas ordres.

Això y ls elogis que li tributaren en un àpat celebrat després de coneixers lo resultat de l' escrutini y que vindria molt bé per ésser posat en solfa si tinguessim temps y espai per ferlo, degué omplir de satisfacció al pròcer á qui concedí en feudo la província de Tarragona, l' seu agrahit llogater D. Práedes Mateo Sagasta.

L' únic que no trobem encertat es lo d' adorar la taula de l' àpat ab rams de flors. Lo pays no ho está per flors ni violas. Aqui las úniques flors que simbolisan nostre estat son las passions, com á símbol de lo que l' caciquisme ns ofega, y tal volta las flors de St. Joan, en tristes d' haver mort l' energia del poble permeten que quatre politichs nos fassin ballar per la corda burlantse de tots nosaltres.

No hi volen saber res

Los grans hisendistes espanyols, quan veuen que ls diners no arriban y que las economies s' imposan, lo primer que se ls hi acut es economisar lo que l' Estat paga als possedidors de papers públics.

Sembla que lo lògich y lo honrat seria reduir lo deute, y d' aquesta manera no hi hauria necessitat de pagar tants interessos; però ells ho entenen diferentment y tot es crear geps y més geps al tresor nacional, que ja no s' aguanta per cap cantó. Fan lo mateix que las cases sense administració, que prenen y més prenen diners á guany, y quan son á pagar los interessos no saben d' ahont han de sortir las missas.

Però entre l' Estat y ls particulars hi ha una gran diferencia. Aquests últims estan lligats per escripturas y si no pagan de grat, ho han de fer per forsa fins que s' acaba l' oli y s' perdren las fincas. Ab l' Estat ningú hi pot res. Quan llença unas quantas centas resmas de paper al públic, prou garantira l' empréstit y s' compromet á no imposar cap mena d' impost al nou paper; però venen després los gemachs per falta de quartos y ls pobres rentistas—això de pobres es un dir—son los primers de rebrer, no quedantlos hi sisquera l' consol de protestar; tot lo més que se ls hi permet, es dir mal del govern y prometer á la senyora, si son casats, que may més comprarán paperots del govern. En aquell moment ja ho pensan tal com ho diuen; però al primer empréstit que s' presenta hi tornan á caurer, seduhits per las brillants ofrenes que se ls hi fan. Per altra part, es tan espanyol, tan temptador lo no fer res y tallar los cupons a fi de trimestre....

Tan bona gent com som los espanyols y tan murris com se ns presenten los extrangers! Aquí, si l' goben cumpleix los seus compromisos, dihem que bueno; si en lloch de pagar lo 6 p.%, no ns vol pagar més que l' 4, també dihem que bueno y encara donem las gracies á Nostre Senyor, porque no ns ho prenen tot. Aquesta bonhomie, cosina germana de la dels bens, que ab un cop de pedra 'n tenen prou pera anar d' assí d' allá á gust del pastor, no vol ésser imitada pels extrangers, gent de poch més o menos. Bé prou que n' Villaverde y l' Ursal s' esgargamellaren cantant las excelencies d' un corte de cuentas en l' exterior estampillat; però ells no están per romansos y volen cobrar lo convingut.

—Mirin, que no es per falta de bona voluntat; la guerra de Cuba, la guerra ab los Estats Units, la situació precaria del país....

—No tant, no tant... L' Espanya, s' ha reposat ja; la seva hisenda es pròspera, cada dia s' recaudan més diners....

—Això ho diuen els periódichs, però la veritable situació del Tresor es anuradíssima

no, vostès no contestarán res perque no son personas civilisadas, però la mitja dotzena de joves toreros que hi ha per aquí, qual cultura res deixa que desitjar, es segur que correspondrà al meu crit ab un *Vivaaa!* que farà tremolar el temple del arte, aquest gran edifici, que á tot hora demostra l' geni y l' esperit d' empresa dels fills d' aquesta terra, que sapigueren aixecar en un obrir y tancar d' ulls, tan magestuós temple á la bojeria nacional.

Que vingui!

Aquell paperot que ab lo titol de *La Pàtria* se publica á Jaen y ahont l' *Emilo*, l' celebre *Emilio* que vostès ja coneixen, hi estampa tot sovint las seves ximples contra Catalunya y ls catalans, nos dedica en son últim número un article plè de frases més propias de gent que freqüenta ls bordells que de persones honradas.

Seria massa honor pel tal *Emilio* que nosaltres devallessim á contestar las seves bravatas de valent d' ofici ó de pinxo de la Barceloneta. Si quan lo vèym per aquí ns feya agafar ganas de posarnos la mà á la buxtaca.... pera donarli una almoyna, no hem d' ésser avuy més compassius qu' allavors.

Pér això per tota contesta li dirèm que torni á deixarse veurer per aquesta terra y s' podrà convencer de si som ó no criatures. Que torni aquest royo-gualdo vergonyant, y tal vegada li faré em escriure un' altra carta tan humiliant per tothom que tingui un xich no més de dignitat, com aquella que l' esmentat *Emilio* va firmar y que motivà suspèngues la publicació l' seu *Lunes de grata memoria*.

Bibliografía

Humorísticas. per Antoni Ribera y Castells (S. del Palau).—Versos en català.—Pròlech per Joseph Bernad y Durand.—Heus aquí un llibret de quinhas condicions voldríam poguerne dir que totes son tan recomenables com aquesta que aném a senyalar: la sinceritat ab que està escrit. Las innombrables composicions que l' forman venen directament de un' ànima, y s' coneix ben bé que no han pas fet marrada. Subjectivament, donchs, l' obra es verdadera, reflecta ab exactitud un estat psicològic determinat, que, la veritat sia dita, no desitjèm pas á ningú. Però en relació á lo objecte contra qui «Humorísticas» llença las sagetes de son mal humor y pessimisme, es veradera l' obra?

Lo mateix sol, d' ahont vé la llum, ne té de tacas negras, y no se'n segueix d' això que tot en ell sigui negre. Enhonorabona que ls vics se posin de relleu, qu' en contra d' ells se mogui

l' anima indignada; pero arribar, generalisant massa, á flagel-larho tot, creyent que tot es corrupcio y mentida, es tancar los ulls á la realitat, que al costat de la foscà del mal hi deixa veure ls resplandors del bé. Aquests resplandors no hi han arribat al llibret «Humorísticas» embolcallat per las boyras del dubte: son autor ha mirat de nits la bola del mon, y no ha pensat en l' altre hemisferi, rabejat de llum.

Es de desitjar, donchs, que la miri aviat de días, y que convensem de que l' mal y la mentida també s' combaten enllant lo bé y la veritat, apliqui l' seu ingenio, que no es gens escàs, a cantarlos la Patria, la Fè y l' Amor, dèus abundantíssims ahont se satisfan totes las seds de l' ànima.

Cosas meyas. per R. Suriñach Senties.—Poesietas, ab un pròlech del mestre en Gay Saber D. Joseph Franquesa y Gomis.—Com l' obra de que abans parlèm entristeix l' ànima, aquesta l' aconsola, y es que aquesta ha sigut feta tot anant pels viaranys de la verdadera poesia.

Pot dir-se ben bé que n' Suriñach, en las «Cosas» sevas, no n' hi té cap d' amarganta: tot ho ha endolcit ab sentiment delicadíssim, ab atracció senzillesa, ab sinceritat de nin: fins lo fel del dolor se sent agradable, quan llegint la obreta, se va infiltrant cor endins. La tristesa melangiosa, nota dominant en las «Cosas meyas» com no acaba d' arribar mai al desfalliment, lluny d' abatrer l' esperit del lector, li infundeix fortalesa y l' mou á tota mena de nobles sentiments.

Si á n' això s' hi ajunta una correcció tan exquisida que sembla que cada poesia s' ha anat pulint amanyantla, hauríen d' acabar per dir que las «Cosas» de n' Suriñach forman un treball verament artístich, de quin l' autor ne rebrà honra y las lletres patrias profit. Segueixi, donchs, en Suriñach per la via empresa, y sia aquest primer volum, com li aconsella lo sabi autor del pròlech, una espècie d' anell de nuviatge, prometedor de novas presentalles.

D.

Sants de la setmana

Diumenge dia 9.—Ss. Ricart b., Prior y Felicià, germans y Vicenç y Pelagia mrs.—Dilluns, 10.—Ss. Timoteu b., Margarida r., y Oliva vg.—Dimarts, 11.—Ss. Bernabé ap., Feliu y Fortunat mrs. y Parisi m.—Dimecres, 12.—Ss. Onofre an., Joan de Sahagún cf., Lleó III p. y Antonina mr.—Dijous, 13.—(Abans) + St. Antoni de Padua f. y cf., y Fortunat y Aquilina mrs.—Divendres, 14.—Lo Sagrat Cor de Jesús y Ss. Basili b., dr. y fd., Metodi, Eteri y Quincí bs. y Eliseu pr.—Dissabte, 15.—Ss. Vito y Modest y Crescencia mrs., Landeli ab., Pere f., y Bernat de Menton.

Quaranta horas, continua l' Octava del Corpus y el dia 14 comensan á l' Iglesia de Religiosas de Ntra. Senyora y Ensenyança.

Notas d' Art

A l' amich I. Bó y Singla

Amich Bó: m' heu demanat una nota d' artistas tarragonins, que vos serveixi de guia per empender una sèrie de visites per estudis y tallers, y recullir unes quantas impressions que vos donguin peu per formar un article destinat a *El Liberal*.

Ab tot y ls meus desitjos de complaireus deixant de recó tot un seguit de motius que no cal que ussens senyals, ans d' accedir a la vostra petició, permetèume que vos ne fasen presents alguns de molt atendibles, y per els vos faréu carrech de lo difícil de la tasca que m' havéu encomenat, y de las innombrables dificultats ab que topariau bò y tenint á vostres mans la llista que m' demanau.

Primerament, lo temor de deixarme, per desciure involuntari, —que may me perdonaria, —algún nom á ne l' tintor. L' amistat que m' uneix ab una bona part dels artistas mos paysans per un costat, y per l' altre la excessiva modestia de tots ells. Y, sobre tot, la convicció que n' tinch, de que no n' treuriau res enclar del vostre peregrinatge.

D' això n' estich més que segur: en quan ell se fessin carrech de las vostra intencions, tarriaríen ab pany y clau la cambra dels seus segrets. Es necessari sorprendreus; conquerirà paciència l' seu tracte, y viure la seva mateixa vida perque vos ne fassin part dels seus entusiasmes silenciosos. Y no n' treuriau la aguya clara portantvos d' altra manera.

Mal compresos aquests entusiasmes per la critica que viu á ne l' grans centres artístichs frech a frech ab los artistas que ls forman respirant tots al plegat una mateixa atmosfera, regularment, allà, no s' hi compta ab las manifestacions d' una població secundària que marxa obligadament per diferents dresseres. Li negan beligerancia á n' aquest art de provincias, y ls artistas provincials, es clar, s' tenen verdader horror á n' aquells perdonaris.

Altra cosa seria si s' avingués a estudiar las manifestacions d' aquest art, lliure com cap altre de tot convencionalisme: si s' pren guessin la molesta de ferne un' estudi seriò dintre l' seu mateix ambient, á la seva propia terra, á la terra que l' nudreix.... Allavor tal vegada l' comprendrien....

Si disposessiu de temps, jo vos accompanyaria. No recorre ls tallers, qu' es una casuilitat trobarhi lo que s' busca, sinó á las petites reunions ahont se parla d' art y de poesia, ahont se discuteix lo nostre. A l' entorn de una taula en un recó de cafe.... A la cambra blanca dels Excursionistas....

Portariá á las casas d' amagatall á o... sin... e... Ge... im... portancia... Is... mate... utors... ne tenen ve... ra conciencia. Procurariam organizar una exposició artística, allà á la part alta de la població com ja s' ha fet alguna vegada, lluny del burgit de las ramblas, d' aquesta munició de xerrayres ensoips: allà dalt á n' aquells barris que us han semplat tan silenciosos, veurià l' entusiasme y l' bon sentit artístich que demostra aquella part de poble ab quina may s' hi compta pera aquesta llei de festas. Y tindrà ocasió de compararlo aquell públic, ab lo públic que haureu vist moltes vegades al Palau de Bellas Arts a Barcelona.

Altrem, si teniu ganas de vèurelo á correre-cuya, d' una manera superficial, ja vos donare la pauta pera sortir prompte del pas, y podreu jutjar d' una manera imperfecta, —forsa imperfecta,—lo qu' és y representa avuy l' Art á Tarragona y lo qu' ha estat temps enrera. Faréu coneixença d' un dia ab pintors y artífices, arquitectes y escultors, de quins no n' teniu notícias y que aviat deixareu per olvidats. Escriureu un seguit de noms á ne l' vostre llibret de notes. —Vallvé, Folch, Ferran y tres ó quatre més (pintors)... Vicentí, los Verderols, Maní, Ribas, Ripoll etz... etz... (escultors y tallistes).... Salas, Pujol (arquitectes).... Baró, (fegers artístichs)....

Algun me n' descuidó encara....

J' Voléu la llista?

Ja veyeu que jo, per la meva part, no hi tinch gens ni una engruna de confiança.

Mes, si vos sembla que sí, qu' ha de fer vos bon servei, disposeuene.

Vos la dono de bon grat.</p

Pera obrar d' una manera colectiva, s' ha demanat á l' Ajuntament una llista de tots los propietaris d' aigua, y una vegada últimats los treballs, s' adoptaran midas d' importància.

Nosaltres, una vegada més hem de fer notar l' inconveniencia de fer colocar los daus precisament á l' època que las ayguas son més necessàries, y no podem de cap manera deixar passar sens protesta, que mentren á dintre la ciutat tenim los carrers plens de pols per falta d' aigua, y als propietaris se 'ls hi escursa l' caudal, en cambi las afòrs de la població estan convertides en jardins, gràcies á l' aigua eventual de que disfrutan.

Tot això ns sembla molt bé si l' aigua sobrás, més abans que tot y per damunt de tots los interessos hi ha l' abastiment de la població, que no es just que mentren á dintre falta tant necessari element d' higiene, á fòra s' malgasta.

Estarém al corrent de lo que respecte á la qüestió dels daus passi, no deixantnos d' estranyar que mentren los demés companys locals se cuidan ab tanta atenció de qualsevol pènitencia política, no dediquin bona part de sus activitats á assumptos tan importants.

Sembla que per si serà aixecat l' embarrat que pesa sobre la Diputació Provincial. Poch, molt poch nos interessaix això per lo que respecta á la majoria de serveys provincials que s' de temer quedin tan desatesos com abans; mes nos alegrém que s' acabi lo martirilogi dels pobres assilats de las Casas de Beneficència, puig en aquests últims temps han arribat varis dies á las dèus del matí sens tindrem res absolutament que menjar.

Davant aquest quadro de desolació y miseria que subleva á tota persona de bons sentiments, excitem lo bon zel dels diputats provincials. Això no deuria haver passat mai, més deixemse del passat y que s' eviti en lo successiu.

Ab molt lluïment se celebra l' dijous passat la festivitat del Corpus, una de las més solemnes del Cristianisme. Los divins oficis se vègeren molt concurreguts per lo matí, així com també la professió de la tarde que seguió lo curs anunciat en mitjà del major ordre.

Un petit incident se produí al l' ésser la professió a la Plassa del Rey, incident que fou resolt satisfactoriament, sens necessitat d' accadir á la idea de l' Alcalde, únic à qui se li podia ocurrir lo dels sis bombers.

Estimèm en molt als honorables obrers que constitueixen lo cós de bombers, més així y tot trobem le dicul en extrem, que fentlos surtir d'ista, si d' 'ls hi volguessin encarregar criteris segur y.

Sen complert que dona d' experiència, y ab fer qu' abans de posarse en marxa la professió, hi hagi l' personal civil necessari pera portar lo tálam, com ho fa l' element militar, se queda á cubert de tota contingència.

Es la festa del Corpus una de las més característiques de l' any y esperada ab verdadera ansietat per las seyyoras, per constituirlo lo passeig en semblant diada una verdadera exposició de vestits y sombreros d' estiu.

Acabada la professió se va veure molt animada la Rambla, lluhint las toilettes las bellas tarragoninas. També 'ls cafès participaren de gran animació, sent molts las famílies que seguïnt la tradició no acaben la diada bé quan los hi falta l' corresponent gelat.

Ab tots sos atractius la festa de Corpus constitueix un quadro, d' animació, de llum y de vida qu' encisa.

Perque no s' pugui dir que las cosas han resultat fetas á mitjas, es molt necessari que l' acort de l' Alcaldia pera que s' tanquin las escoles públicas municipals, se fassí extensiú á las escoles particulars, ja que de no ferse així no sabèm si la mida sanitaria ó higiènica s' convertirà en antisanitaria ó antihigiènica, perque cal suposar que l' contingent de las escoles particulars augmentarà ab los mateixos noys de las municipals, y no s' evitarà res. Solzament se probarà una cosa: lo ridícul de que sembli que l' contagi y l' infeció no més rezan per las escoles municipals, fentse y fentlashi, per lo tant, molt poch favor.

Una quants amichs particulars obsequiaren ab un àpat á un dels senadors darrerament elegits. Rés hauríam sapigut d' aquesta festa dinàstica, si 'ls periodistas no'n en haguessin fet dos quartos. Per cert que al reporter del dega de la premsa se li ocorrègué donar caràcter polítich al banquet, mentren que l' del periodich conservador, diu que fou una festa íntima y sens color polítich de cap mena. Altres cosas diu aquest darrer confrare, que verdaderament han aviat la nostra curiositat puig després de llegit y rellegit lo solt en qüestió, no sabèm veure si està escrit en serio ó en estil humoristic.

Veritat es que nosaltres res tenim que veure en si l' àpat fou així ó aixás, si 'ls brindis foren més ó menys expressius y si 'ls discursos estaven ó no emocionats exteriorment; però com dihem més amunt, lo periodich del carrer de l' Hospital nos ha posat la mel als llavis y 'ns agradarà, pero muy, que l' parlament que s' va llegar després dels postres, se dongués al públic, pera que aquest puga fruir

las delitosas bellesas d' un treball literari de primer ordre, escrit ab notable ingenio, y ab un estil humorístich, de lo més agradable y expressiu, segons opinió dels que tingueren ocasió de sentirlo.

No es just que certs treballs quedin reduïts á un petit cercle d' amichs; per lo tant no ns cansarem de demanar, y si tan convé agenollats, que s' publicui dit escrit, puig estèm segurs que Tarragona en pés l' aplaudirà.

Seria una falta de galanteria no accedir als prechs.

Nostre respectable amich D. Joseph Müller en atenta carta del 3 corrent, nos participa que fou en caràcter de comerciant espanyol, que s' dirigí á la Cambra de Comers pera que se adoptessin los medios convenientes pera desenvolupar l' exportació de vins á Austria-Hungria, aprofitantse de la circumstancia d' acabar aquest any lo tractat entre Italia y Austria, y que desitja fer constar que la visita que feu a Tarragona lo Sr. Cònsul general d' Austria, no tingue cap relació al l' esmentat assumptu.

Encara que l' solt que nosaltres publicarem lo creyam de bon origen per quant fou inspirat per persona qu' assistí á la reunió de la Cambra de Comers en que s' tractá de l' assumptu de l' exportació de vins á Austria, es ab ver gust qu' accedim als desitjos del Sr. Müller, que per altra part confiran lo esencial de nostra informació.

Aquesta tarda tindrà lloc la professió de Corpus de la parroquia de St. Joan, que com tots los anys se veurà concorregudíssima.

Sembla que atenentnos á nostre programa hauríam d' estar satisfets del resultat de las eleccions de Senadors, puig tots tres parlan en català. Donchs no seyyors, no ns felicitin perquè no admetteriam la felicitació.

Ja los hi volèm los representants de Catalunya catalans, mes per fer política á la catalana y no elegits com ho han sigut los tres senadors del diumenge. Son fructs de l' arbret del caciquisme y aquest no dona més que fructs amarolls.

Y..... prou.

Hem rebut un atent y entusiasta ofici de nostres companys de Rio de Janeiro, donantnos compte de la constitució d' un «Centre Català» dedicat á fomentar y estrenyer los llaços d' unió entre 'ls catalans que viulen al Brazil, y á enaltir y dignificar nostra Pàtria.

Envíem á tots los socis del «Centre Català» de Rio de Janeiro una sorta abrassada de germanor, y fassí Déu que may mimvi l' seu patriòtic entusiasme pera treballar tots plegats per la llibertat de nostra aymada Catalunya.

La Companyia gimnástica que vé actuant ab èxit á la Plassa de Toros, donarà aquesta tarda una variada y escullida funció.

Nostre bon amich lo conegut procurador D. Antoni Elías, ha tingut l' immensa desgracia de veure morir á sa filla Jacinta, á la flor de la seva joventut.

Fèm present al Sr. Elías y á sa distinguida família la expresió de nostre sincer condol y los hi desitjém la resignació necessària pera aliviar lo dolor que senten en aquests moments.

Las notícies que tenim de la Segarra, Conca de Barberà, Urgell y Camp de Tarragona son sumament satisfactorias per lo que s' refereix á la cullita de grà, que serà en l' actual la mellor que s' ha fet de dèu anys á questa part.

En lo camp de Tarragona y algun punt de l' Urgell han comensat ja á segar.

Segons l' última estadística sanitaria publicada, Tarragona es la capital de província, que té un promediu de mortalitat mes baix. Al fer constar ab satisfacció aquest dato, cal afegir que las bonas condicions de nostra ciutat podrian millorar-se encara, si s' tinguis un poch més de cuidado en tot lo que s' refereix á higiene pública.

Han invadit nostra ciutat un gran nombre de pobres forasters, sent impossible donar un pàs sens veure's molestat per los planys d' aquests que moltas vegades més que necessitats son pobres d' ofici, plens de vics y de poch amor al treball.

Lo Sr. Alcalde faria una obra meritòria disposant una bona espurgada. Los días de festa sobre tot, de seguir las coses com aquí, Tarragona queda convertida en una corte de los milagros.

Hem rebut una carta donantnos compte de la visita que està fent lo Sr. Inspector á las escoles de la província, y com en la dita carta se fan apreciacions y comentaris, volèm informarnos molt bé abans de donarlos á llum.

Dispensins donchs nostre comunicant si avuy no publiquem son escrit. Nostre línia de conducta es fer las cosas lo millor que s' puguem, y sobre tot no tractar certs assumptos que no haguem de primer fet las averiguacions necessàries.

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que són, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.

De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, Barcelona.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGON, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, empomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

LA JOYA DEL CENTRE

ESTABLIMENT DE BEGUDAS

DE

JOSEPH RIOLA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22

Se despatxan tota classe de vins y licors de las més acreditadas marcas á preus molt econòmichs.

Se serveix á domicili.

SERVEI REGULAR Y SETMANAL ENTRE Tarragona, Valencia y Cullera

Sortirà d' aquest port tots los dimecres lo vapor espanyol **JUCAR**. Consignataris: Sres. V. y Nebot de P. Ferrer Mary.

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilas, Málaga, Cadiz Vigo, Carril, Villagarcía, Corunya, Puebla, Marin, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander y Bilbao, sortirà lo 13 del corrent lo vapor **MATIAS F. BAYO** capitá D. Faustino Vijil, admeten càrrega y passatgers.

Lo despatxan sos agents Srs. *Fills de Benigno Lopez*.

Tintoré y C. a Barcelona

LINIA HISPANO-INGLES

Pera Liverpool sortirà d' aquest port lo dia 10 del corrent lo vapor espanyol **FRANCOLÍ**. Admet càrrega.

Lo despatxa D. Modest Féneeh.

Ibarra y C. a de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marin, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastià, Bayonne, Bordeaus, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d' aquest port lo dia 13 del corrent lo vapor **CABO S. MARTIN** son capitá D. Gregorio Belaunde, admeten càrrega y passatgers pera 'ls citats ports.

Lo despatxa son consignataris D. Marian Peres.

SVENSKA LLOYD

LINIA DE VAPORS DEL LLOYD SUECH DE GOTHEMBURG

Sortirà bi-mensual entre Tarragona y 'ls ports escandinavos.

Lo vapor suech **NORGE** sortirà del 10 al 11 de Juny, admeten càrrega pera Marsella, Gothenburg, Copenhagen, Estocolm, Cristiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundsvall, Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemanya y Russia.

Lo despatxan sos agents Srs. Boada germàns.

Companyia Valenciana de Navegació

Línia regular de grans vapors

ENTRE Espanya y las costas de França y Italia

Vapors de la Companyia.

Sagunto, Játiva, Alcira, Grao, Martos y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona pera **Marsella y Génova** directament les dimars de cada setmana.

Pera Niza, Porto Maritzo, Oneglia y Liorna

los dimars de cada quinzena.

Valencia, Alacant, Almeria y Málaga

los dijous de cada setmana.

Directament pera **Cette** sortidas setmanals tota època del any.

S' admet passatge y càrrega á nolis reduts.

S' admet càrrega ab nolis seguir y coneixement directament pera New-York, Nàpols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venècia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapor, Hong-Kong, ab trasbord a Génova.

Agent: D. Antoni Mas y March

Plaça d' Olzaga, 1, Tarragona, Teléfono num. 34

DEMANEU LOS SEGADORS

exquisit licor popular de Catalunya.-SOLER Y MAS.-Vilafranca del Panadés.

Xampany CATALUNYA, MIRO Y TARRAGO. Reus

Serveys de la Companyia Trasatlàntica de Barcelona

Línies de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORT.—Lo dia 16 de Juny sortirà de Bilbao, l'19 de Santander y l'20 de Coruña, lo vapor

Alfonso XII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatje y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costafirmre y Pacífich, ab trasbord á Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia, y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord á Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 25 de Juny sortirà de Barcelona, l'27 de Málaga y l'30 de Cádiz, lo vapor

Buenos Aires

directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatje y carga pera Puerto Plata, ab trasbord á Habana.

Línies de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Juny sortirà de Barcelona, l'13 de Málaga y l'15 de Cádiz, lo vapor

Cataluña

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatje y càrrega pera Veracruz ab trasbord á Habana. Combinà per ferro-carril de Panamá ab les companyias de navegació del Pacífich pera quals ports admet passatje y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera l'litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatje y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord á Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord á Habana.

Línies de Filipinas.—Lo dia 22 de Juny sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor

Alicante

directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línies de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Juny sortirà de Barcelona, l'5 de Málaga y l'7 de Cádiz lo vapor

Leon XIII

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatje y carga pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas (Chile), Coronel y Valparaíso, ab trasbord á Cádiz al vapor de la Línia del Brasil.

Línies del Brasil.—Lo dia 2 de Juny sortirà de Vigo y l'8 de Cádiz lo vapor

San Ignacio

directament pera Las Palmas, Rio Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, admetent passatje y càrrega pera Punta Arenas, Coronel y Valparaíso, ab trasbord á Montevideo, y passatje pera Montevideo y Buenos Aires, ab facultat de trasbordar á Cádiz al vapor que fa el servei directe á ditas Repùblicas.

Línies de Canarias.—Lo dia 17 de Juny sortirà de Barcelona, l'18 de Valencia, l'19 d' Alacant, lo 20 de Málaga y l'22 de Cádiz, lo vapor

M. L. Villaverde

directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, retornant per Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Línies de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres.

Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir-se a son agent D. Emili Borrás.

Y 'L MÉS ECONÓMIC

A
veritable

Desconfiin de las imitaciones

Pera la venda y conservació dels mecheros dirigir-se al representant
MARIAN CLANXET, CARRER DE LA UNIÓ, 14, TARRAGONA

TO THOM FOTÓGRAF

Á LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTOS QUÍMICOS

DE
SEBASTIA CARDONA

Trobarán los aficionats á la fotografia un assortit complet de cambres, trespeus, cubetas, prempses, escorredoras, dispositius d' aigua, esfumadors, calibres, fanals de varis formes, cartolinias, paper citrat Lumière, paper bromural Ilford, placas porcellanas, targetas postals sensibles, estereoscòpics y vistes estereoscòpicas y bany viratge combinat.

Dipositiari del paper brillant Gelatina citrat de plata y àlbumina marca «Tambura».

Camera instantànea. Llamp exprés 9 per 12 ab 12 chasis 70 pesetas.

Periscope-Delta diafragma iris 9 per 12 ab 6 45 "

Exprés mínim 6 1/2 per 9 ab 6 10 "

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13 "

9 per 12 70 "

9 per 18 110 "

de campanya instantànea Periscope-Delta (Stereoscòpica) 9 per 12 70 "

instantànea Periscope-Delta (Stereoscòpica) 9 per 18 110 "

Tinc lo gust de participar á ma nombrosa clientela, que he rebut las cambres Stereoscopicas (Delta-carteouche) ab propietat de poguer aplicar placas y pel·lícules. Premiada a l'exposició de París ab medalla d'or. Unica casa a Espanya que s' troba en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETÈNCIA

SE DÓNAN INSTRUCCIONS—LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

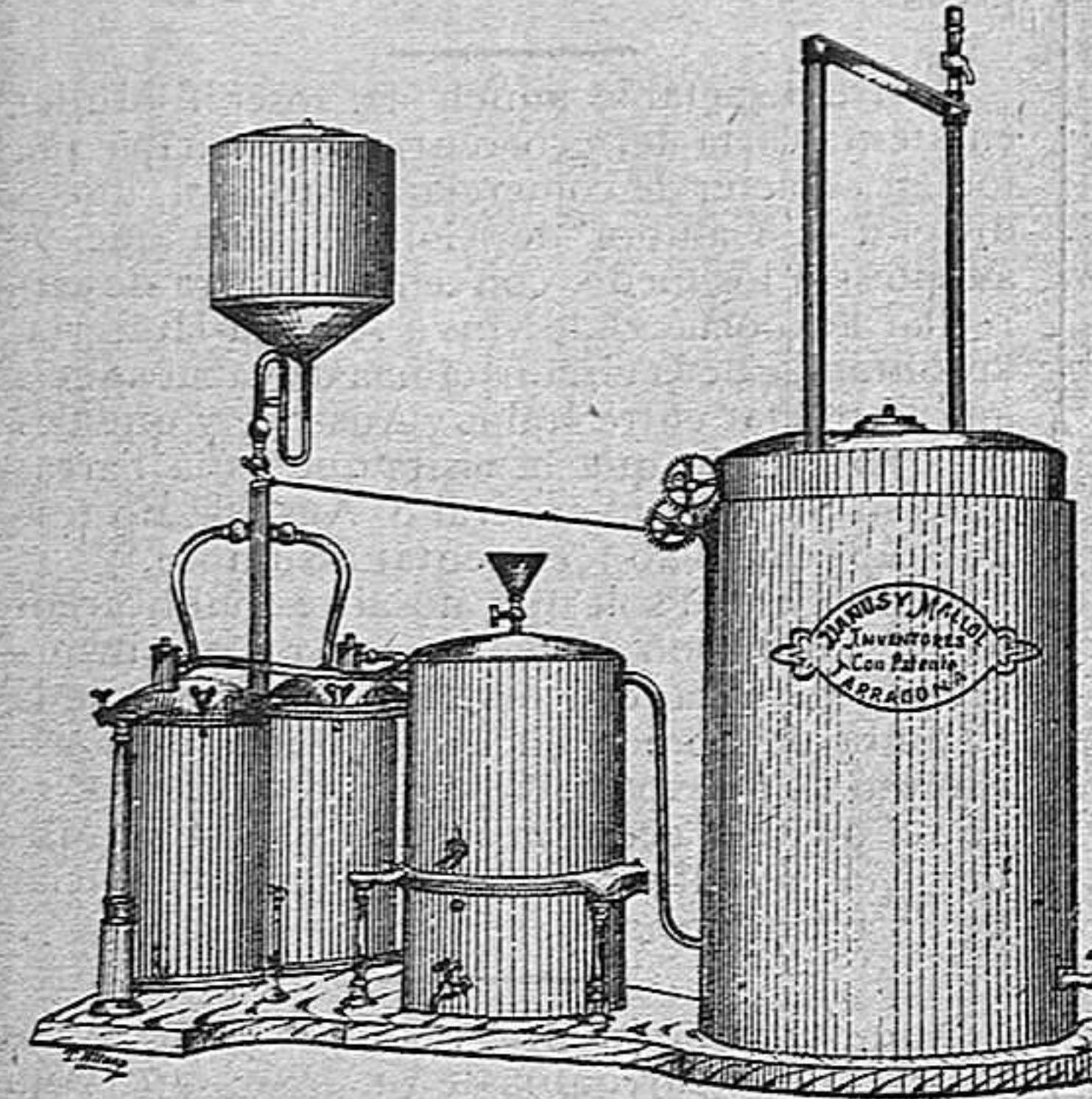
A PODACA, 27, Y PLASSA D' OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

LLEVAT SERRA

Superior á la Zarzaparrilla y á tots los depuratius coneguts fins á la setxa, pera combatre y fer desapareixer los Forunculos (Florones) y demés erupcions.

De venda: FARMACIA DEL CENTRO—Tarragona

Dipòsit general: 9, PELAYO, 9.—BARCELONA

FÁBRICA

d' aparells productors de gás acetilé, ab patent d' invenció per 20 anys, de

Danús y Mallol

TALLERS:
Arbós, 9 Comte de Rius, 11

TARRAGONA

Perfecció, economia y llimpiesa en lo que s' envian catálegs gratis á qui les demana

CERVERSERIA MODERNA (A CA 'L BOYRA)

DIPÓSIT DE GEL

Vins de totas classes. Refrescos y licores. Servei á domicili. Ressopons tots los días á preus molt econòmics.

Unich representant de la cervesa Moritz, Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

Gran Saló de Perruqueria
SABATER GERMANS
52, RAMBLA DE SAN JOAN, 52

Los propietaris d' aquest establecimiento tenen lo gusto de oferir al públich lo major esmero en tots los serveis. Especialitat en treballs de cabell per dificils y artístics que sigan. Complert assortit de perrucas y demés postissos pera teatre que s' llogan a preus arreglats.

Fàbrica 'e Gel

EMILI TURRO

SANT MIQUEL, 31, TARRAGONA
Se recomana per la baratura dels preus y la promptitud del servei á domicili.

Sastrería, Camisería y variis gèneros

DE
J. GÜELL
Major, 39.—TARRAGONA.—Major, 39

Pera senyors: Alpacas, estams, gergas, viñeyas, llanillas, drils, camises blancas y de color.
Pera senyores: Alpacas, sedalines, vicinis, mussolinás y percales d' alta novetat.

Roba blanca, articles pera dols, llenys de fil y de cotó.

Mundos, paraguas y cotilles, tot á preus baratissims.

Gangas: Se liquidan á preus molt baratos, trossos ó escrupulons de panyos, armurs de seda, llana y estampats.

TRAJOS Á LA MIDA
Major, 39.—TARRAGONA.—Major, 39

Quintana y Torres

Materias químicas y minerals pera abonos agrícols garantits per sa riquesa en principis fertilisants assimilables en son més alt grau.

Guanos marca Elefant tan acreditats per si mateixos, propis pera tots los cultius.

Condicions ventajoses.

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

COLONIALS Y QUEVIURES
DE
Joseph Cardona

Fruits colonials y conservas de totas classes. Vins i licores y xampanys. Formatges, mantegas, embutis, ceras, cafés, xacolatas, sures y pastas pera sopa, etc. Portalete, 1 y Plassa de la Font, 51.—Tarragona.

GRAN MAGAZEM DE CALSAT
LAS BALEARES

Rambla de S. Joan 50.—Tarragona
Fàbricas á Palma y Mahó.—Gèneros superiors y de durada.—Preu fixo.

Farmacia Plana

al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d' origen.—Complert assortit de medicació pera curar antisepticas.—Especialitats nacionals y extrangeres.

Aguas minero-medicinals
TARRAGONA